

ществото. Въ Русия напр. сичката храна изработена отъ селянетѣ не е тѣхна: часть отъ нейж земжтъ помѣщицитѣ (чоконтѣ), които сж ги наелн. Въ фабриктѣ работницитѣ тжй сжщо работжтъ не за себѣ си, но за фабрикантина. Ние казахми, освѣнтъ това, че цѣната на сѣко нѣщо са опредѣля отъ двѣ обстоятелства: 1^о отъ труда и 2^о отъ тжрсение и предлаганieto. При това ние си предполагахми, че материалa, отъ който са направени нѣщата, са добива даромъ; но това, както знайме, не е така: хората купувжтъ и материала и сѣчивата. Наистина, материалитѣ и сѣчивата сж направени тжй сжщо съ трудъ, но на-ли и този, който ги е изработилъ не ги е добилъ даромъ и не ги е направилъ съ голи ржцѣ, а поне що-годѣ, потрѣбно за изработванieto имъ си е набавилъ отъ другитѣ хора и т. н. т. Има-ли тука нѣкоя възможность да са присмѣтнжтъ сичкитѣ дни и часове, употребени, може би, отъ цѣла стотина разни работници за направата на нѣкое нѣщо? Не; хората правжтъ по-просто, тѣ не оцѣняватъ нѣщата нито съ работнически дни, нито съ други нѣкои продукти, а съ пари. А какъ въ такжвъ случай ще са опредѣлява цѣната на работата? Тя ще са опредѣлява отъ похардженитѣ разноски за нейното изработване, като прибавимъ къмъ тѣхъ обикновенната печалба. За да проумѣемъ това нека земнемъ примѣръ.

Нѣкой-си наелъ кжща, работници, купилъ кожи и зелъ да прави обуца. Чифта имъ му е станалъ по 20 гр. Други употребилъ своя капиталъ за да работи читъ, отъ когото 10 ар. му струвжтъ тжй сжщо 20 гр. Тогава цѣната на чифтъ обуца ще бжде такава, каквато и на 10 ар. читъ, защото разносжитѣ за направата имъ сж еднакви. И изобщо, сичкитѣ предмети, за изработванieto на които разносжитѣ сж еднакви, ще имжтъ и еднаква цѣна при размѣната т. е. ще са давжтъ единъ за другий. При еднаквитѣ разноски, чифтъ обуца ще бжджтъ по скжци отъ